

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ПОКАЗНИКИ ЖИТТЄВОГО РІВНЯ НАСЕЛЕННЯ ЗАКАРПАТТЯ У 2010-2012 РОКАХ

Статистичний збірник

Ужгород 2013

**Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Закарпатській області**

За редакцією **Г.Д.Гриник**
Відповідальна за випуск **Г.І.Лучківська**

Статистичний збірник містить інформацію про життєвий рівень домогосподарств Закарпаття у 2010–2012рр. Вказаний збірник підготовлений відділом обстежень умов життя домогосподарств за участю відділу статистики цін, відділу статистики сільського господарства та навколишнього середовища, відділу статистики праці, відділу координації статистичної діяльності, комплексних інформаційно-аналітичних робіт та комунікацій із засобами масової інформації й громадськістю. Наведені порівняння показників по області у порівнянні з країною в цілому та іншими регіонами країни.

Збірник розрахований на фахівців місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, соціальних служб, наукових установ та організацій, студентів, здобувачів наукового ступеню, а також зацікавлену громадськість.

Головне управління статистики у Закарпатській області

- адреса: вул. Ю.Гойди, 11, м.Ужгород, 88008, Україна
- телефон: 3-25-34
- факс: 64-12-73
- електронна пошта: stat@uz.ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: www.uz.ukrstat.gov.ua

ПЕРЕДМОВА

Основною інформаційною базою для комплексного дослідження рівня матеріального добробуту різних соціальних груп населення є дані вибіркового обстеження умов життя домогосподарств, які об'єктивно відображають вплив на життєвий рівень домогосподарств багатьох процесів соціально-економічного розвитку України.

Вибіркове обстеження умов життя домогосподарств за новою програмою було запроваджене з 1999р., здійснюється на постійній основі, базується на загальноприйнятих міжнародних стандартах і відповідає сучасній соціо-демографічній та економічній ситуації в Україні.

Сучасні принципи формування ефективної соціально-економічної стратегії нашої держави чинне місце відводять забезпеченню пріоритету рівня життя населення, тобто необхідності забезпечення розвитку людини в інтересах людини і власними силами людини. Значне розшарування населення за рівнем як грошових доходів, так і витрат породжує таке негативне явище, як бідність населення та негативно позначається на рівні життя населення області. Очевидні економічні зрушення суттєво не зменшують рівень бідності і не підвищують життєвий рівень населення.

Стимулювання трудової діяльності, як основного джерела доходів, можливе шляхом підвищення заробітної плати та формування обґрунтованої диференціації оплати праці для того, щоб повноцінна зайнятість гарантувала достатній життєвий рівень.

Збірник містить інформацію щодо основних соціально-демографічних характеристик домогосподарств, життєвого рівня населення Закарпатської області, його характеристики за структурою ресурсів та витрат, а також дані щодо споживання продовольчих, непродовольчих товарів та послуг, стан здоров'я населення. Крім того, наведені дані індексів споживчих цін (інфляції), індексів номінальної та реальної заробітної плати, середньомісячної заробітної плати, законодавчо встановленого прожиткового мінімуму на одну особу в місяць, доходів та витрат населення та основних показників бідності.

Починаючи з 2011р. при розрахунках середньодушових показників відповідно до сучасної міжнародної практики розпочато використання шкали еквівалентності, яка відображає зменшення мінімально необхідних потреб на одного члена домогосподарства при збільшенні розміру домогосподарства та зміні його складу.

Розрахунок показників доходів в еквіваленті на одну умовну особу обумовлений існуванням в домогосподарстві умовно-постійних витрат (плата за житло та паливо, товари тривалого користування тощо), тобто спостерігається так звана економія на розмірі домогосподарства. В основу розрахунку доходів на умовну особу покладено еквівалентну шкалу, що застосовується в національній практиці досліджень питань бідності, за якою першому члену домогосподарства присвоюється коефіцієнт 1, а всім іншим – 0,7 (наприклад, домогосподарство з 3-х осіб має в своєму складі 2,4 умовних особи: $1+0,7+0,7=2,4$).

Окремі дані наведені у порівнянні з середніми показниками по Україні та областях Карпатського економічного району. Схема економічного районування була розроблена Радою по вивченню продуктивних сил України і використовується в розробці підсумків обстеження умов життя домогосподарств. До складу Карпатського економічного району входять: Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська та Чернівецька області.

В окремому розділі наведені стислі методологічні пояснення щодо програми обстеження умов життя домогосподарств та системи показників, які характеризують життєвий рівень населення.

Збірник ілюстрований графіками та діаграмами.

Статистичний збірник "Показники життєвого рівня населення Закарпаття у 2010–2012 роках" підготовлено відділом обстежень умов життя домогосподарств Головного управління статистики у Закарпатській області на основі даних вибіркового обстеження умов життя домогосподарств та узагальнених показників Державної служби статистики України в динаміці за три роки.

ЗМІСТ

Передмова	3
Скорочення	5
Умовні позначення	5
Умови життя домогосподарств області.....	9
1. ОСНОВНІ СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДОМОГОСПОДАРСТВ	20
1.1. Характеристика домогосподарств	20
1.2. Розподіл домогосподарств за місцем проживання у 2012 році	20
1.3. Середній розмір домогосподарств по регіонах України у 2012 році	21
1.4. Розподіл домогосподарств за складом їх членів і наявністю дітей	22
1.5. Характеристика домогосподарств без дітей	23
1.6. Характеристика домогосподарств без дітей у 2012 році	23
1.7. Розподіл домогосподарств за наявністю і кількістю працюючих осіб у їх складі	24
1.8. Розподіл домогосподарств за кількістю працюючих осіб у їх складі у 2012 році	24
1.9. Розподіл населення за рівнем освіти	25
1.10. Розподіл населення за рівнем освіти у 2012 році	25
1.11. Характеристика житла домогосподарств	26
1.12. Розподіл домогосподарств за чисельним складом та житловими умовами	27
1.13. Обладнання житла домогосподарств	28
1.14. Характеристика домогосподарств, які мають особисті підсобні господарства	28
2. ГРОШОВІ ДОХОДИ ТА СУКУПНІ РЕСУРСИ ДОМОГОСПОДАРСТВ	29
2.1. Грошові доходи домогосподарств	29
2.2. Структура грошових доходів домогосподарств	30
2.3. Питома вага оплати від зайнятості у грошових доходах домогосподарств	30
2.4. Сукупні ресурси домогосподарств	31
2.5. Структура сукупних ресурсів домогосподарств	32
2.6. Структура сукупних ресурсів домогосподарств у 2012 році	33
2.7. Зміна структури сукупних ресурсів домогосподарств області	33
3. ГРОШОВІ ТА СУКУПНІ ВИТРАТИ ДОМОГОСПОДАРСТВ	34
3.1. Грошові витрати домогосподарств	34
3.2. Структура грошових витрат домогосподарств	35
3.3. Сукупні витрати домогосподарств	36
3.4. Структура сукупних витрат домогосподарств	37

3.5. Структура сукупних витрат домогосподарств області	38
3.6. Структура споживчих сукупних витрат домогосподарств області	38
4. СПОЖИВАННЯ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ	39
4.1. Грошові витрати домогосподарств на харчування	39
4.2. Структура грошових витрат домогосподарств на харчування	40
4.3. Сукупні витрати домогосподарств на харчування	41
4.4. Структура сукупних витрат домогосподарств на харчування	42
4.5. Вартість харчування у середньому на одну умовну особу на добу по регіонах України у 2012 році	43
4.6. Споживання продуктів харчування в домогосподарствах	44
4.7. Частка спожитих в домогосподарствах продуктів харчування, вироблених в особистих підсобних господарствах	44
4.8. Споживання продуктів харчування домогосподарствами у 2012 році	45
4.9. Споживання продуктів харчування населенням	45
5. МІЖРЕГІОНАЛЬНІ ЗІСТАВЛЕННЯ
5.1. Розподіл домогосподарств за кількістю їх членів, наявністю дітей та наявністю працюючих осіб у їх складі по Україні та областях Карпатського економічного району у 2012 році	46
5.2. Грошові доходи домогосподарств по Україні та областях Карпатського економічного району у 2012 році	47
5.3. Структура грошових доходів домогосподарств по Україні та областях Карпатського економічного району у 2012 році	48
5.4. Сукупні ресурси домогосподарств по Україні та областях Карпатського економічного району у 2012 році	49
5.5. Структура сукупних ресурсів домогосподарств по Україні та областях Карпатського економічного району у 2012 році	50
5.6. Сукупні витрати у середньому на одного члена домогосподарства в перерахунку на умовну особу у 2012 році	51
5.7. Порівняння доходів, витрат та ресурсів домогосподарств у 2012 році	51
5.8. Сукупні витрати домогосподарств по Україні та областях Карпатського економічного району у 2012 році	52
5.9. Структура сукупних витрат домогосподарств по Україні та областях Карпатського економічного району у 2012 році	53
5.10. Споживання продуктів харчування в домогосподарствах України та областях Карпатського економічного району у 2012 році	54
6. СТАН ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	55
6.1. Самооцінка стану здоров'я населенням	55
6.2. Розподіл домогосподарств за рівнем доступності медичної допомоги, можливості придбання ліків та медичного приладдя	56
6.3. Рівень доступності послуг охорони здоров'я та можливості придбання ліків і медичного приладдя для домогосподарств області	58

6.4. Показники народжуваності дітей жінками у віці 15 років і старшому	58
6.5. Розподіл у 2012 році жінок у віці 15 років і старшому, які народили першу дитину	59
6.6. Розподіл у 2012 році жінок у віці 15 років і старшому за кількістю народжених дітей	59
6.7. Розподіл населення у віці 12 років і старшому, яке курить	60
7. ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ДОМОГОСПОДАРСТВ ТОВАРАМИ ТРИВАЛОГО КОРИСТУВАННЯ	61
7.1. Розподіл домогосподарств за наявністю товарів тривалого користування	61
7.2. Забезпеченість домогосподарств товарами тривалого користування у 2012 році	62
7.3. Розподіл домогосподарств області, які мають товари тривалого користування, в залежності від країни-виробника у 2012 році	63
7.4. Розподіл домогосподарств області за терміном використання товарів тривалого користування у 2012 році	63
8. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ	64
8.1. Основні показники життєвого рівня населення	64
8.2. Помісячні індекси споживчих цін (інфляції)	65
8.3. Індекси споживчих цін у Закарпатській області у 2012 році	65
8.4. Індекси споживчих цін по області на основні групи товарів та послуг	66
8.5. Індекси споживчих цін по області на основні групи продовольчих товарів	66
8.6. Індекси споживчих цін по країні та області на основні види товарів та послуг	67
8.7. Співвідношення основних показників життєвого рівня населення	69
8.8. Середньомісячна номінальна та реальна заробітна плата найманих працівників області	69
8.9. Індекси номінальної та реальної заробітної плати	70
8.10. Динаміка середньомісячного розміру пенсії	70
8.11. Темпи росту мінімальної пенсії за віком у 2010–2012 роках	70
8.12. Доходи і витрати населення	71
8.13. Зміна обсягів доходів та витрат населення	71
8.14. Рівень бідності по регіонах	72
8.15. Глибина бідності по регіонах	73
Методика проведення обстеження	74
Методологічні пояснення	75

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЯСНЕННЯ

Об'єктом обстеження умов життя є домогосподарство – сукупність осіб, які спільно проживають в одному житловому приміщенні або його частині, забезпечують себе всім необхідним для життя, ведуть спільне господарство, повністю або частково об'єднують та витрачають кошти. Ці особи можуть перебувати в родинних стосунках або стосунках свояцтва, не перебувати у будь-яких з цих стосунків або бути і в тих, і в інших стосунках. Домогосподарство може складатися з однієї особи. Оскільки частка домогосподарств, у складі яких є особи не пов'язані родинними стосунками, складає 0,32% від загальної кількості домогосподарств, в сучасних економічних умовах поняття "домогосподарство" і "сім'я" дуже близькі.

Великі міста – міста з чисельністю населення в них 100 тис. чоловік і більше.

Малі міста – міста з чисельністю населення менше 100 тис. чоловік.

Діти – особи у віці до 18 років, які не перебувають у шлюбі.

Дорослі – особи у віці 18 років і старші, а також – особи до 18 років, які перебувають у шлюбі.

Працююча особа – особа, яка надала ствердну відповідь на запитання "Чи працюєте в даний час?". Працюючі пенсіонери також відносяться до категорії "працюючі".

Непрацююча особа – особа, яка надала негативну відповідь на запитання "Чи працюєте в даний час?".

Пенсіонер – особа, яка отримує пенсію і не працює.

Коефіцієнт економічного навантаження на працюючого члена домогосподарства – відношення загальної кількості членів домогосподарства до кількості працюючих осіб у його складі.

Повна вища освіта – освітній рівень вищої освіти особи, який характеризує сформованість її інтелектуальних якостей, що визначають розвиток особи як особистості і є достатнім для здобуття нею кваліфікації за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або магістра. Відмічається особам, які закінчили вищий навчальний заклад (інститут, консерваторію, академію, університет та інші прирівняні до них вищі навчальні заклади, які надають освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст, магістр) і отримали документ про його закінчення.

Базова вища освіта – освітній рівень вищої освіти особи, який характеризує сформованість її інтелектуальних якостей, що визначають розвиток особи як особистості і є достатнім для здобуття нею кваліфікації за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Відмічається особам, які закінчили коледж та інші прирівняні до нього навчальні заклади або

продовжують навчатися у вищому навчальному закладі – інституті, консерваторії, академії, університеті та інших прирівняних до них навчальних закладах освіти і отримали документ про набуття освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр".

Неповна вища освіта – освітній рівень вищої освіти особи, який характеризує сформованість її інтелектуальних якостей, що визначають розвиток особи як особистості і є достатнім для здобуття нею кваліфікації за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста. Відмічається особам, які закінчили технікум, училище або інші прирівняні до них навчальні заклади I рівня акредитації або продовжують навчатися у вищому навчальному закладі і отримали документ про набуття освітньо-кваліфікаційного рівня "молодший спеціаліст"; у 1996р. і раніше закінчили технікум, училище або інший середній спеціальний навчальний заклад; у 1996р. і раніше навчалися у вищих навчальних закладах, пройшли половину або більше половини строку навчання і не завершили його. Тим особам, які у 1996р. раніше навчалися у вищих навчальних закладах і пройшли менше половини строку навчання, відмічається освітній рівень, який вони мали до вступу у вищий навчальний заклад.

Повна загальна середня освіта – відмічається особам, які закінчили старшу школу: одинадцятирічну, десятирічну, ліцей, гімназію (включаючи дореволюційну), реальне училище, комерційне училище, іншу середню загальноосвітню школу.

Базова загальна середня освіта – відмічається особам, які закінчили основну школу, а саме: восьмирічну школу у 1963–1989рр. і раніше, семирічну школу або 7 класів у 1961р. і раніше; вісім класів у 1963–1989рр. і раніше, закінчили дев'ять класів середньої школи, закінчили десять класів школи – одинадцятирічки, навчаються в 10–11 класах; в професійно-технічному закладі (крім осіб з повною загальною середньою освітою); тим, хто вибув із 8 класу в 1959/1960 навчальному році і раніше, вибув із 9–11 класів або із професійно-технічного закладу в будь-якому році (крім осіб із повною загальною середньою освітою).

Початкова загальна освіта – відмічається особам, які закінчили початкову школу або 3 класи в 1972р. і пізніше, 4–6 класів у будь-якому році, 7 класів у 1960р. і пізніше; 8 класів у 1990р. і пізніше; тим, хто навчається в 5–9 класах; тим, хто вибув із 4 класу в 1972–1973рр. і пізніше, з 5–7 класів у будь-якому році, з 8 класу в 1960/61 навчальному році і пізніше, з 9 класу в 1989/90 навчальному році і пізніше.

Не має початкової загальної – відмічається особам у віці 6 років і старшому (як тим, хто навчається, так і тим, хто не навчається), які не мають початкової загальної освіти, але вміють читати та писати будь-якою мовою або тільки читати (хоча б повільно).

Неписьменний – відмічається особам у віці 6 років і старшому, які не вміють читати.

Професійно-технічна освіта – відмічається особам, які закінчили у будь-якому році середнє або інше професійно-технічне училище, ремісничє училище, галузеве професійне училище (ГПУ), школу фабрично-заводського навчання (ФЗН), або фабрично-заводського учнівства (ФЗУ), а також технічне училище (ТУ), навчально-виробничий центр, навчально-курсoвий комбінат, інші прирівняні до них учбові заклади та отримали документ про закінчення.

Грошові доходи домогосподарства складаються з суми грошових та натуральних (в грошовій оцінці) надходжень, одержаних членами домогосподарства у вигляді оплати праці (за виключенням прибуткового податку та обов'язкових відрахувань), доходів від підприємницької діяльності та самозайнятості, доходів від власності у вигляді відсотків, дивідендів, продажу акцій та інших цінних паперів, надходжень від продажу нерухомості, особистого та домашнього майна, худоби, продукції особистого підсобного господарства та продуктів, отриманих у порядку самозаготівель, пенсій, стипендій, соціальних допомог (пільг та субсидій готівкою на оплату житлово-комунальних послуг, електроенергії та палива, компенсаційних виплат за невикористане право на санаторно-курортне лікування, за пільговий проїзд окремих категорій громадян тощо), грошових допомог від родичів, інших осіб та інших грошових доходів.

Негрошові доходи домогосподарства включають вартість спожитої продукції, отриманої з особистого підсобного господарства (за винятком поточних витрат на її виробництво), в порядку самозаготівель, вартість подарованих родичами та іншими особами продуктів харчування, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, суми пільг та безготівкових субсидій на оплату житлово-комунальних послуг, електроенергії та палива, а також – суму безготівкових пільг на оплату товарів та послуг з охорони здоров'я, туристичних послуг, путівок на бази відпочинку тощо, на оплату послуг транспорту та зв'язку.

Сукупні ресурси домогосподарства складаються з суми грошових та негрошових доходів, використаних заощаджень, приросту в обстежуваному періоді позик, кредитів, боргів, узятих домогосподарством, а також повернених домогосподарству боргів. Цей показник відображає потенційні ресурси домогосподарства, отримані в обстежуваному періоді, незалежно від джерел їх надходження.

Споживчі грошові витрати – це грошові витрати домогосподарства на купівлю продуктів харчування, алкогольних та тютюнових виробів, товарів та послуг (одягу та взуття, оплату житла, води, газу, електроенергії та інших видів палива; предметів домашнього вжитку, побутової техніки та поточного утримання житла; витрати на охорону здоров'я, транспорт, зв'язок, відпочинок та культуру, освіту тощо). Включаються всі витрати домогосподарств на ці цілі незалежно від місця їх здійснення. До цієї

статті включається також вартість куплених товарів та продуктів харчування для годування домашніх тварин-улюбленців (котів, собак, папуг тощо).

Неспоживчі грошові витрати – включають поточні витрати, пов'язані з веденням особистого підсобного господарства (купівля насіння, добрив, сільськогосподарського реманенту, палива та мастильних матеріалів тощо), грошову допомогу родичам та іншим особам, витрати на купівлю нерухомості, на будівництво та капітальний ремонт житла та господарських будівель, на купівлю великої рогатої худоби, коней та багаторічних насаджень для особистого підсобного господарства, на придбання акцій, сертифікатів, валюти, приріст вкладів до банківських установ, аліменти, обов'язкові податки (крім прибуткового), збори та внески, а також інші грошові витрати, які не згадувалися раніше.

Грошові витрати складаються з суми споживчих та неспоживчих грошових витрат. Грошові витрати включають суми, фактично сплачені домогосподарством по відповідних статтях, і не враховують вартість натуральних надходжень, безготівкові пільги та субсидії.

Споживчі сукупні витрати складаються з грошових витрат, а також – вартості спожитих домогосподарством продовольчих товарів, отриманих з особистого підсобного господарства та в порядку самозаготівель або подарованих родичами та іншими особами, суми отриманих пільг та безготівкових субсидій на оплату житла, комунальних продуктів та послуг, суми пільг на оплату телефону, проїзду в транспорті, туристичних послуг, путівок на бази відпочинку тощо, на оплату ліків, вітамінів, інших аптекарських товарів, медичних послуг.

Неспоживчі сукупні витрати складаються з грошових та негрошових витрат домогосподарства на допомогу родичам та іншим особам; витрат на купівлю нерухомості, на капітальний ремонт, будівництво житла та господарських будівель, на купівлю великої рогатої худоби, коней та багаторічних насаджень для особистого підсобного господарства, на придбання акцій, сертифікатів, валюти, вкладів до банківських установ, аліментів, податків (крім прибуткового), зборів, внесків та інших грошових платежів, використаних заощаджень, позик та повернених домогосподарством боргів.

Сукупні витрати складаються з суми споживчих та неспоживчих сукупних витрат. Сукупні витрати включають фактично сплачені грошові витрати домогосподарства, вартість натуральних надходжень, суми пільг та безготівкових субсидій. Вартість подарованих домогосподарством родичам та іншим особам продуктів харчування, отриманих з особистого підсобного господарства, включається до сукупних витрат у зв'язку з постійним характером цієї допомоги. Сукупні витрати характеризують структуру використання домогосподарством сукупних ресурсів.

У сукупних витратах найбільш вагому статтю видатків складають витрати на харчування. Вони включають витрати на продукти харчування та плату за харчування поза домом. До спожитих **продуктів харчування** віднесені продукти, які були у звітному періоді куплені, отримані з особистого підсобного господарства, від самозаготівель (на польованні, рибалці, у лісі тощо), а також – отримані в подарунок та з інших джерел.

До продуктів харчування відносяться хліб та хлібопродукти, м'ясо, та м'ясопродукти, риба і рибопродукти, молоко, молокопродукти, масло та яйця, олія та жири, фрукти, овочі, цукор, кондитерські вироби та безалкогольні напої (чай, кава, соки, мінеральна вода тощо). До продуктів харчування не включаються алкогольні напої та тютюн.

Хліб і хлібні продукти – рис, хлібобулочні вироби, борошно, макаронні вироби, кондитерські вироби з борошна, інші хлібні продукти, включаючи крупи та злакові культури у зерні.

М'ясо, м'ясопродукти та сало – свіже, заморожене, охолоджене м'ясо худоби і птиці, сушене, солоне, копчене м'ясо та їстівні субпродукти, інші консервовані та оброблені види м'яса та продукти з них, м'ясо інших видів домашніх та диких тварин тощо, свиняче сало, інші жири тваринні харчові топлени та сирі.

Риба і рибопродукти – свіжі, охолоджені і заморожені риба, морепродукти; сушені, копчені, солоні риба та морепродукти; різні консервовані, оброблені та приготовлені риба та морепродукти.

Молоко, молокопродукти та масло – молоко сире, пряжене, пастеризоване, різного складу жирності, консервоване молоко, кисломолочна продукція тощо, сири тверді та м'які, масло тваринне.

Яйця – яйця курячі, перепелині та інших видів птиці, яєчний порошок та меланж.

Олія та інші рослинні жири – олія соняшникова, кукурудзяна, соєва, оливкова та інші їстівні рослинні олії та жири.

Цукор, джем, мед, сироп, шоколад та кондитерські вироби – цукор-пісок, цукор-рафінад, цукерки, шоколад, варення, джем, повидло, мед, печиво, харчовий лід та морозиво, жувальна гумка та ін.

Фрукти – яблука, груші, сливи, вишні, абрикоси, персики, суниця, полуниця, малина, смородина, агрус, кавуни, дині, горіхи, виноград тощо – свіжі, сушені, консервовані та інших способів заготівель.

Картопля – свіжа, оброблена (сушена, чищена тощо).

Овочі – помідори, огірки, буряки, морква, цибуля, капуста, баклажани, кабачки та інші – свіжі, заморожені та охолоджені, консервовані, мариновані, сушені, овочі закритого ґрунту, гриби, стеблові овочі, салати тощо.

Інші продукти харчування – соуси, приправи, сіль, спеції, прянощі та кулінарні трави, бакалійні товари, десерти приготовлені, супи тощо.

Безалкогольні напої – кава, чай, какао, мінеральна вода, квас, газовані безалкогольні напої, фруктові соки, овочеві соки тощо.

Харчування поза домом – суми, витрачені на харчування в кафе, ресторани, їдальні, барі тощо.

Медичне приладдя – окуляри, слухові апарати, милиці, інвалідна коляска, апарат для вимірювання кров'яного тиску, шприци, хірургічні ремені і бандажі, шини, інші пристрої для лікування переломів, суглобні протези тощо.

При опитуванні до **захворювань** не відносили легке нездужання, нежить, тобто такий стан, унаслідок якого людина не втрачає, навіть частково, працездатність, а лише погіршується її самопочуття.

Вплив захворювань на повсякденну працездатність – треба мати на увазі довготермінові наслідки захворювання, які негативно впливають (частково чи повністю) на здатність особи щоденно працювати. Для дітей та підлітків термін "працездатність" означає їх здатність до навчання в навчальних закладах.

Вплив захворювань на життєву активність – треба мати на увазі довготермінові наслідки, які унаслідок захворювання стосуються змін способу життя: можливостей щодо відвідування культурних закладів, гуртків, можливості займатися фізичною працею, бігати, плавати і т.ін.

Хронічне захворювання – це повільно розвинутий, затяжний, тривалий процес відповідного захворювання в окремої людини.

Лікування в стаціонарі – стаціонарне та денне перебування у лікарні (місцевій, районній, міській, обласній, спеціалізованій тощо), диспансері чи в іншому медичному закладі, за виключенням перебування на лікуванні в санаторії (за путівкою чи без неї).

При опитуванні жінок у віці 15 років і старшому щодо **кількості народжених** ними дітей, до народжених віднесені як живі, так і мертвонароджені діти. Поодинокі випадки народження першої дитини жінкою у віці до 15 років включені в таблицях публікації до вікової групи матерів 15–19 років.

Товари вітчизняного виробництва – відносяться товари, які вироблені в Україні.

Товари імпорتنі – відносяться товари закордонного виробництва (включаючи країни Балтії та СНД).

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) – є показником зміни загального рівня цін і тарифів на товари і послуги, які купує населення для невиробничого споживання.

Номінальна заробітна плата – це нарахування працівникам у грошовій та натуральній формі (незалежно від джерела фінансування, крім коштів фондів соціального страхування) за відпрацьований час або виконану роботу, премії, доплати, надбавки, а також інші види оплати за невідпрацьований час. Номінальна заробітна плата включає обов'язкові відрахування: податок на доходи фізичних осіб, єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Індекс номінальної заробітної плати характеризує зміну номінальної заробітної плати у звітному періоді порівняно з базисним.

Індекс реальної заробітної плати характеризує зміну купівельної спроможності номінальної заробітної плати у звітному періоді порівняно з базисним під впливом зміни цін на товари й послуги та ставок податку з доходів фізичних осіб і обов'язкових відрахувань.

Прожитковий мінімум – це вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості. (Закон України "Про прожитковий мінімум" від 15 липня 1999р. №966-XIV).

Згідно із законом України "Про Державний бюджет України на 2012 рік" від 22 грудня 2011р. № 4282-VI, прожитковий мінімум на одну особу на місяць з 01 січня 2012р. становив 1017 грн., з 01 квітня 2012р. – 1037 грн., з 01 липня 2012р. – 1044 грн., з 01 жовтня 2012р. – 1060 грн., з 01 грудня 2012р. – 1095 грн. Таким чином, середньорічний розмір прожиткового мінімуму за 2012р. становив 1042,42 грн. на одну особу на місяць.

Доходи населення включають обсяг нарахованих у грошовій та натуральній формі: заробітної плати, прибутку та змішаного доходу, одержаних доходів від власності, соціальних допомог та інших поточних трансфертів.

Шкала еквівалентності – система коефіцієнтів, що надаються членам домогосподарства у відповідності до їхніх демографічних характеристик, і які відображають зменшення мінімально необхідних потреб на одного члена домогосподарства при збільшенні розміру домогосподарства та зміні його складу.

Межа бідності – рівень доходу, нижче від якого є неможливим задоволення основних потреб:

– за відносним критерієм визначається за фіксованою часткою – 75% медіанного рівня середньодушових еквівалентних сукупних витрат (**відносний критерій**);

– межа абсолютної бідності визначається за розміром законодавчо встановленого прожиткового мінімуму у розрахунку на місяць на одну особу (**абсолютний критерій**).

Рівень бідності – питома вага сімей (домогосподарств), у яких рівень споживання (доходів) на одну особу є нижчим від визначеної межі бідності.

Глибина бідності – це відхилення величини доходів (витрат) бідного населення від визначеної межі бідності.

Рівень бідності – питома вага сімей (домогосподарств), у яких рівень споживання (доходів) на одну особу є нижчим від визначеної межі бідності.

Розрахунок показників бідності (рівня та глибини) за абсолютним критерієм здійснюється з використанням показників "еквівалентні загальні доходи на одну умовну особу" та "еквівалентні сукупні витрати на одну умовну особу".